

BARCELONA:

TÍTOL PROVISIONAL

Un viatge literari per la ciutat

Llibre publicat en català i castellà

Editors: Andreu Gomila i Diego Piccinino

» L'Ajuntament de Barcelona publica el llibre *Barcelona: títol provisional, un viatge literari per la ciutat*, edició d'Andreu Gomila i Diego Piccinino, un retrobament amb la Barcelona més literària de la mà de les escriptores i escriptors que han fet de la ciutat el personatge principal de la seva obra.

» *Barcelona: títol provisional*, revisita la Barcelona del vici; la del Boom Llatinoamericà; la Barcelona negra; recorre les empremtes de vuit dels escriptors més importants del segle XX, com Mercè Rodoreda, Jaume Cabré, Manuel Vázquez Montalbán, Roberto Bolaño, Juan Marsé, Quim Monzó, Montserrat Roig i Mara Mercè Marçal, quan Barcelona es posa en el mapa de la literatura moderna; i ens endinsa a la Barcelona d'una nova generació d'escriptors.

» Cada capítol, tant els temàtics com els biogràfics, han estat escrits per escriptors i/o periodistes especialitzats, com David Castillo, Ignacio Echevarria, Xavi Ayén, Teresa Solana, Marta Pessarrodona, Simona Škrabec, Carlos Zanón, Julià Guillamón, Irene Solà i Blanca Llum Vidal i Andreu Gomila.

» El llibre proposa una ruta per la ciutat i recorre els barris i els llocs més emblemàtics i referents de Barcelona com a ciutat literària.

“Una ciutat és un organisme viu, inestable, que va canviant amb el pas dels anys, que es modifica en contacte amb l’observador. I la Barcelona de la Xava, la de la Colometa, la de Java, la de Sigismond, la de Carvalho, la de Natàlia, la del Watusi, la de l’Amargós i la de la Clara és una ciutat que porta el mateix nom, però alhora és diferent cada vegada.”

Del pròleg. *Barcelona: títol provisional*

La ciutat es pot interpretar de manera diferent segons els ulls que la miren o que la llegeixen. La ciutat pot ser entesa com a espai urbà però també com a espai emocional. La ciutat és diversa i l’assimilem segons el moment històric, segons el barri o inclús segons l’estat d’ànim. Una sola ciutat envolta moltes altres ciutats.

El present volum representa un viatge per la ciutat contemporània a partir dels moments més transcendents que fan que Barcelona aparegui en el mapa de la literatura moderna: la Barcelona del vici, quan escriptors tant nacionals com internacionals presenten com a escenari d’inspiració la Barcelona més fosca; la del Boom Llatinoamericà, quan la ciutat va acollir els escriptors més importants de les lletres llatinoamericanes com Gabriel García Márquez o Mario Vargas Llosa, entre altres; la Barcelona negra, per ser Barcelona la ciutat de l’Estat que comença a desenvolupar el gènere negre i criminal i convertir-se en una de les ciutats més significatives així com l’existència d’un dels festivals internacionals més importants; la Barcelona d’una nova generació d’escriptors, els escriptors del segle XXI; i vuit capítols dedicats a les principals figures de les lletres catalanes a partir del Segle XX.

LA BARCELONA DEL VICI

Andreu Gomila, coeditor del present volum trepitja els baixos fons de la Barcelona del vici per explicar els primers indicis en els que la ciutat apareix com a element inspirador. Hanif Kureishi, Siri Hustvedt, Jean Paul Sartre i molts altres escriptors, han visitat la nostra ciutat a través de les seves pàgines però potser han deixat testimoni de la part més lletja, la Barcelona dels baixos fons, la de les prostitutes, la de la brutícia o la dels lladregots i travestis. Els grans narradors francesos o anglesos han retratat la part més fosca de la ciutat, però és a partir

d’aquests autors que Barcelona comença a aparèixer en el mapa literari internacional.

El 1930 Jean Genet visita la nostra ciutat i queda plasmada a llibre *Journal du Voleur*, però va ser Juli Vallmitjana el primer escriptor que cap a l’any 1910 comença a parlar de la Barcelona més sòrdida. Ambdós autors narren la ciutat des de dins, a través de la veu dels seus personatges principals. Josep Maria de Sagarra també tracta la Barcelona fosca la del Barri Xino o districte V, però fa que els seus personatges es desplacin a aquesta part de la ciutat. Com és el cas també de Joan Sales, Blai Bonet o André Pieyre de Mandiargues.

Francesc Casavella, tria la Barcelona de les bandes rivals i ja, al segle XXI és Mathias Enard qui ens presenta una nova Barcelona, la ciutat moderna, la dels turistes, però que encara guarda racons ombrívols.

LA BARCELONA DEL BOOM LLATINOAMERICÀ

Xavi Ayén, periodista i escriptor, una de les veus més experimentades pel que fa al Boom llatinoamericà, ens explica un dels fets més importants que determinaran la ciutat de Barcelona com a capital literària. I és que cap als anys seixanta i setanta fou la ciutat triada pels escriptors llatinoamericans més importants, com els premis Nobel Gabriel García Márquez i Mario Vargas Llosa, o José Donoso i Jorge Edwards. També Cristina Peri Rossi, Danubio Torres Fierro, Sergio Pitol, Néstor Sánchez, Luisa Valenzuela, Nélida Piñon, R. H. Moreno-Durán, Ricardo Cano Gaviria o Óscar Collazos, el Mauricio Wacquez, o Salvador Garmendia. Altres escriptors com Julio Cortázar o Carlos Fuentes, no

hi van viure però sí que van entendre aquesta capitalitat i any rere any, no faltava la seva visita.

Tot i no deixar la ciutat reflectida a les seves obres, Barcelona fou l'epicentre de les lletres. L'escriptor que va tenir més present la ciutat en la seva obra va ser el xilè José Donoso al llibre *El jardín de al lado*, entre altres obres.

Cal destacar el barri de Sarrià-Sant Gervasi com el centre neuràlgic per la majoria dels escriptors que formaren part del Boom. També s'ha de considerar tant el paper de les editorials com el de les llibreries, que visqueren uns anys d'esplendor i que la seva tasca va marcar el que seria el futur de la indústria editorial catalana.

LA BARCELONA NEGRA

L'escriptora Teresa Solana ens explica la tradició del gènere negre a Barcelona i com a més de ser un gènere literari que presenta casos d'assassinats, robatoris, segrests, i violència, el més important és el rerafons, el de retratar una societat. Menystingut per la crítica al llarg de molts anys, sempre es va considerar un gènere menor. En el cas de l'Estat espanyol, encara s'havia d'afegir la repressió i la censura imposada pel règim de Franco.

Va ser l'any 1974 quan irromp a les llibreries el primer Carvalho de la mà de l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán. Però va ser el 1955 quan Barcelona marca una diferència respecte de la resta de l'Estat i és que aquell any la ciutat comença a ser escenari d'assassinats i policies en la ficció. Rafael Tasis (Barcelona, 1906 – París, 1966), admirador de Simenon, situa els seus personatges a Ciutat Vella i els barris de La Ribera, Gràcia i el Poble-sec. Manuel de Pedrolo (L'Aranyó, 1918 - Barcelona, 1990), un dels autors més prolífics en llengua catalana, narra amb influència dels escriptors americans i proposa un nou llenguatge, recreant l'argot del món de la delinqüència. A la

seva obra s'olora la misèria i la decadència de la societat barcelonina. Entre la dècada dels setanta i vuitanta, destaca Jaume Fuster (Barcelona, 1945 – L'Hospitalet de Llobregat 1998), deixeble de Pedrolo i codirector de la mítica col·lecció La Cua de Palla.

Els autors que ens recorden el nostre passat són d'Andreu Martín (Barcelona, 1949) que rememora la Setmana Tràgica, i és Jordi Sierra i Fabra (Barcelona, 1947) qui fa reviure la caiguda de Barcelona davant les tropes franquistes i el cop d'estat militar del 36.

La Barcelona més moderna ve de la mà de l'escriptora Maria Antònia Oliver pionera a donar vida a una detectiva, Apolònia Giu, feminista i vegetariana. O més tard Alicia Giménez Bartlett (Almansa, 1951), amb Petra Delicado. I és Susana Hernández (Barcelona, 1962), qui trenca barreres i ens presenta a Rebeca Santana, una sotsinspectora lesbiana.

I no podem parlar del Raval, d'una Barcelona fosca i d'una Barcelona sentimental sense citar a Ricardo Méndez, l'alter ego de Francisco González Ledesma (Barcelona, 1927 - 2015). Carlos Zanón en porta al Guinardó però també ens baixa de nou a El Raval, a la Barcelona de Carvalho amb *Problemas de identidad*. Barcelona, ciutat pionera en el gènere és bressol d'autors de casa nostra com Lluís Llorc, Marc Pastor, Anna Maria Vilallonga, Jordi de Manuel, i la mateixa Teresa Solana, entre altres, però és també l'eix d'un dels festivals internacionals més importants de novel·la negra i criminal, impulsat pel llibreter Paco Camarasa, on es donen cita les escriptores i escriptors més prestigiosos del món.

DE JAVIER CALVO A CRITINA MORALES

Marina Espasa explica com una nova generació d'escriptors irrompen a Barcelona, amb nous plantejaments i amb noves temàtiques. Una generació d'escriptors que reivindica la Barcelona de fora, o la Barcelona de l'extraradi. Potser és l'espai que altres escriptors no ha volgut fer servir per a les seves novel·les o potser és perquè ha arribat el seu moment.

La Barcelona que està lluny, la de Virrei Amat o el Turó de la Peira, o la Barcelona de Sant Boi, que ens narra Kiko Amat; la de Sant Andreu, de Pons Codina; la Barcelona inventada, ara és retratada per noves generacions d'autors que presenten noves temàtiques, carregades de l'actualitat que ens envolta, i amb una ferma crítica a la política, amb to irònic i/o esperpèntic. Com Javier Calvo a *El jardín colgante*, amb meteorits i terroristes, o Francesc Serés i els seus zombis subsaharians, o Cristina Morales que critica el control sobre una societat sotmesa pel poder judicial, entre altres elements. En el cas d'Adrià Pujol, torna a les olimpíades barcelonines i parla de la transformació de la ciutat, de la ciutat efervescent a la ciutat adormida i esgotada que és ara. Per la seva banda Núria Cadenes en situa també a les Olimpíades però ens parla de barris perifèrics com El Truró de la Peira, Can Tunis o Wad-Ras, tal com va fer Pérez de Andújar a *La noche fenomenal*, on construeix uns túnels que comuniquin la ciutat moderna amb la Barcelona de la classe treballadora. Marina Garcés parla dels nous

moviments veïnals i de les associacions. Marina Guash parla d'una Barcelona indiferent respecte el que succeeix al seu voltant.

ELS AUTORS DEL SEGLE XX

Andreu Gomila i Diego Piccininno, com a editors del llibre *Barcelona: títol provisional*, han encarregat a autors més joves de confeccionar un retrat sobre l'obra de les escriptores i escriptors més representatius de la nostra ciutat i de la literatura del segle XX, així com el seu vincle amb Barcelona, com a element d'inspiració o com un personatge més dins de la seva creació, dedicant un capítol a cadascun dels vuit escriptors seleccionats.

MERCÈ RODOREDA VISTA PER **MARTA PESSARRODONA**

JAUME CABRÉ VIST PER **SIMONA ŠKRABEC**

MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN VIST PER **CARLOS ZANÓN**

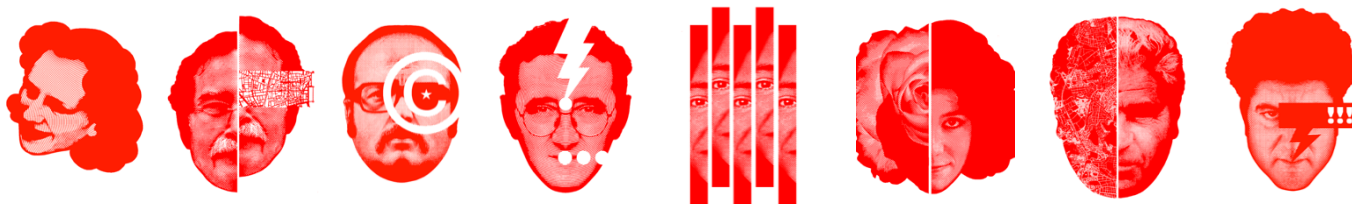
ROBERTO BOLAÑO VIST PER **IGNACIO ECHEVARRÍA**

JUAN MARSÉ VIST PER **DAVID CASTILLO**

QUIM MONZÓ VIST PER **JULIÀ GUILLAMON**

MONTSERRAT ROIG VISTA PER **IRENE SOLÀ**

MARIA-MERCÈ MARÇAL VISTA PER **BLANCA LLUM VIDAL**

Per a més informació:

<http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonallibres/>

Laura Santaflorentina / Tel. 699061244 / E-mail: laurasantaflorentina@gmail.com

